

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
22 septembrie st. v.
4 octombrie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 38.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

I r i m i a.

Basmu,¹

A fost odată un flăcău dibaciu tare pe care-l chemă Irimia, din botez. El altceva nu făcea decât umblă 'n vânătoare.

Intr'o zi plimbându-se cu pușca pe umăr prin pădure, iacă-i ese înainte un lup șchiop. Cum îl vădă, cum intinse pușca să-l doboare.

Dar lupu se rugă de el:

— Măi Irimie, mēi, nu me omorî mēi, ci mai bine jupōie niște scōrță și-mi obloseșce ăst picior, că mult bine țoi prinde și eu cândva.

Ce se gândi Irimia? «Carnea nu i-e bună la mâncat, pielea nu-mi trebuie»...

— Iaca te am iertat lupule.

— Bine ai făcut, Irimie; acu de ți-o fi vre-odată greu, de n'ei și 'ncotro, să te gândești la mine, că eu oi fi lângă tine.

Plecă Irimia înainte, când mai incolo iacă un corb p'o crângă.

Irimia luă pușca la ochiu.

— Nu me 'mpușcă, Irimio, băete, dise atunci corbul, ci uai bine me legă la astă aripă de me dōre, că mult bine ți-oi face și eu.

Se gândi Irimia: «Și de l'oi impușcă, la ce mi-o fi bun?»

Și legă corbul la aripă și plecă.

Corbul când îl vădă că plecă, îi dise:

— Irimio, când ți-o fi mai greu, să te gândești la mine, că eu oi alergă să-ți ajut.

Mulțumi flăcăul și plecă și d'aci și merse o bucată bună, până eși p'un prund de gărlă. Acolo dădă

de o mreană cu solzii aurii asvêrlită de talaz pe mal; se zbătea să mōră

Cum îl vădă mreana, începă a se tângui și a se rugă:

— Irimio, fēt frumos, aruncă-me 'n apă, că mor acilea; fă-mi ăst bine, de, că de-i fi vr'odată in vre-un necaz mare, numai să te gâdești la mine și cât ai clipi din ochi, oi fi lângă tine și te-oi ajuta, că eu am putere mare, sânt împêrătēsa peșcilor.

— Cu dragă inimă, respuse Irimia, că și eu o să am trebuință de ajutor in calea d'apuca.

Și luă mreana frumușel in mână și-i dădă drumul lin in apă.

Apoi își vădă de drum, căci el se ducea veți dta, spre cuprinsul Ilenii Consinzenii, că-l ardea un foc la inimă după fata ei pe care o văduse intr'o nōpte, 'n vis.

Da pân' la cuprinsul Ilenii Consinzenii avea să dea de cuprinsul unei mătuși la care trebuia să slugescă tot flăcăul câte trei nopți, păzindu-i o iapă rea, și de n'o păzia bine și fugia iapa, apoi îl rēpunea scorpia; da și decă o putea păzi trei nopți

d'arēndul, apoi îi dēdea in loc de simbrie, un mănz d'al ei, că lătă in tōtă nōptea câte unu, și mănzii ei erau năzdrăvani, ș-apoi cu mănzu ăla îi făcea lesne pe trebă fetei Ilenii Consinzenii, Irimia al nostru.

Merse el ce merse și numa iacă dădă d'o curte ocolită cu țepi; și in tōtă țēpa câte-o căpățină de om.

ELENA VACARESCU.

¹ Povestit de moș Pauait Andrei Mocanu, cioban de fel din Gura Șuților.

Pase-mi-te aia 'erá curtea mătușii cu iapa și căpăținile din țepi erau ale bieților flăcăi de se prinseseră să i-o păzescă și nu putuseră.

Bătu el in pörtă și iacă auđi un glas gros colo:

— Cine e?

— Om bun, mătușe, am venit să me bag slugă să-ți păzesc iapa.

— Așá? Ei, bine-ai venit, flăcăiaș, intră inăuntru, dișe mătușă, — că ea 'erá, — mai muindu-și glasul, și deschidēnd pörtă.

Intră el inăuntru și se cam infioră vēdēnd o grămadă de căpățini aruncate p'acolo, afară de-ale din țepi.

— Uite-măiculiță, trēba dtale asta o să fie, să-mi păzești iapa trei nopți d'arēndul și să mi-o aduci acasă dimpreună cu mánzul de-l fată la mieđu nopții; de ț-ei impliní slujba, apoi plata ți-a fi un mánz din ai trei, care ți l-ai alege; de nu . . . iacă ce te-astēptă, și-i arată clonța căpăținile de morți . . . Te priuđi?

— Păi de ce-am venit eu pân' aici, așá de cante cu cului? Am s'o păzesc ș-am să-ți umflu mánzul.

— Hai să te vēđ.

Și-i dădu iapa 'n sēmă.

Se puse el călare pe dēnsa și plecă. Iapa blândă, mergea frumos colo un buestru bășicat de par că-l legână; de tare 'n gură nu 'erá așá peste mēsură . . . — Ei, asta ți-e iapa, a strașnică, mătușe? Aoleo-leo! . . . gāndi Irimia.

O păzi el pân mai 'erá nițel să sosēscă mieđu nopții și nu-ș ce făcū, iapa ce drese, cum il fermecă, că numa se pomeni cu căpăstru 'n mână și ea nicăiri.

— Ioi-te mē! se gāndi Irimia al nbstru, o pății cāt de bună, me rēpune cotoronța.

Și 'ncepū să fluere de qbidă . . . Da nu flueră mult și-și aduse aminte de fata Ilenii și când își aduse aminte de ea și când se mai gāndi că o să-i remăie osciórele p'acolo, și să n'o mai vēđă, il apucă un plāns, märe, de plāngea și pădurea de plānsu lui.

Da odată-i mai veni un pic de nădejde la loc. Se gāndi la lup . . .

— Mai șcii, pôte mi-o fi de vr'un ajutor.

Cum se gāndi, cum se pomeni cu lupu lângă el intrebāndu-l supus:

— Ce ai pățit, stăpāne?

— Uite așá ș-așá, mēi vere, și de n'oi gāsio, me ucide mătușă, mē, ș-o fi mai mare pēcat de tine-rețile mele.

— Las' că ți-o aduc eu acū; ți-o dau in palmă, nu altceva; că ea e taman peste noue păduri, virită 'ntr'o scorbura, a fātāt acolo. Eu me duc s'o zgornesc incoa; dumneata, stăpāne, de-i auđi că urlu eu, să șcii că e aprópe și să scuturi frēu, că vine ea singură.

Dișe lupu și plecă.

Décă plecă, plecă fuga și tot alergānd ajunse la 'copaciul in scorbura căruia fātase iapa și făcū ce făcū de o scóse afară; décă o scóse afară, se luă după ea, și cum o cārmī, cum o zăpăci, o duse taman spre Irimia, iar când fu aprópe de el, numa urlă odată; Irimia scutură frēul și iapa se duse drept la el de puse mână pe dēnsa.

Apoi incălecă, și cu mánzul după ea, o duse acasă la mătușe in bătătură.

— Harnic fuseși, flăcăiașul mamei, dișe mătușă cum il vēđū. Na de mánāncă colea din azimióra asta caldă, na și vin să bei și apoi mai dă-te odihnii pân' de sēră.

După aia băgă iapa in grajd și ia-o la bātae, și dă-i, și arde-o: — Cum te ascunseși, mánacă-te-ar fiarele sēlbatice, de te gāsi, pēcātós-o!

— Iértă-me, dișe iapa, că eu de ascuns m'am

ascuns bine, taman in fundul pădurilor, da m'a luat un lup la gónă și m'a gonit și m'a gonit pân' m'a adus in dreptul lui; décă m'a adus in dreptul lui, el a scuturat frēul ș-a pus mână pe mine . . . Las' că disēră m'oi ascunde de nu m'o mai gāsi, să fie ș-al dracului.

Cum se făcū sēră, Irimia incălică iapa și plecă cu ea spre pădure.

Peste nópte nu-ș cum face iar iapa de-l lasă iar cu buza umflată.

De astă-dată s'a fost dus in slava cerului, de s'a fost amestecat cu norii.

Bietul flăcău de un' să șcie el; și d'ar fi șciut, ce-ar fi putut face? A inceput și el a plānge și a se vaită pân' il duseră gāndurile la corb.

— Numa corbul pôte ar putē să me ajute, da cine șcie pe unde o fi și el! . . .

— Cam p'acilea stăpāne și eu, gata să me arunc și 'n foc pentru dumneata, numa să-ți pot fi intr'ajutor . . . Ce-i porunca?

— Uite așá ș-așá, corbule, mi s'a intēplat.

— Apoi décă e numa atāta i-am dat de leac; ea e ascunsă 'n slava cerului, s'a făcut una cu norii, da ți-o dau eu in mână; dumneata să te uiți in sus și când ți s'o päre că se cobórá o namilă nēgră, să suni frēul.

— Așá am să fac, respuse Irimia, iar corbul o luă repede spre slava cerului, ajunse sus și făcū, cum o dibu, cum o sili, că numa se pomeni Irimia că se intunecă cerul de nori, de se face taman ca nóptea, apoi odată se lumină și nu mai vēđū din nourii aia mulți cari umpluseră cerul decât ceva negru care coboră repede ca vēntul spre el. Cum vēđū așá, cum sună frēul și puse mână pe iapă, care veni singură drept la el, cu doi mánzi după ea.

— Taci că scāpai și d'astă-dată, gāndi Irimia incălecānd; și porni spre casele mătușei.

Când ajunse, mătușă-l lāudă că e vítēz, că e vrednic, îi dădu de māncare, de bētură, iar ca 'n nóptea trecută, îi făcū un pat mai mōle, și după aia se duse la grajd și bate iapa și dă-i și mai dă-i, s'o omóre și mai multe nu că cum s'a ascuns ea d'a gāsio?

— Lasă-me, iértă-me, stăpānă, că mai e o sēră, de astă-dată nu me mai gāseșce nici mort.

Irimia dincolo māncă, bēu, îi trase un pui de somn și pe subsēră se sculă de plecă cu iapa iar.

Ca ș-acū ca și in ale l'alte dāți, se pomeni fără ea.

Pasă-mi-te ce făcuse iapa? décă ea in fundul pădurilor s'ascunsesse ș-a gāsio-o, décă ea in vēzduhul norilor s'a urcat ș-a dat de ea, . . . ce s'a gāndit? Să se ducă taman in fundul mării pe zmārcurile ei și să s'ascunđă in potmol.

Irimia de colo, când se vēđū fără iapă, nu se mai bocī ca ale-l'alte dāți, și numai se gāndi la mreană și mreana fu lângă el.

— Iapa o cauți, stăpāne?

— Iapa, mreană dragă, pe ea o caut, bat-o pārdalnicu, că mult e hōță.

— Iapa ta e cu trei mánzi tocma 'n fundu mării, da n'ai nici o grige, că ți-o scot eu. Tu numai să te uiți la apă și cāt ai vedē că ese colcoticiu mare d'asupra, să suni frēu.

Apoi mreana se dete afund și chemă toți peșcii ai mari și le porunci să scormonēcă potmolu din fundu mării, pân' or da de iapă și s'o gonēscă 'n spre fața apei.

(Incheierea va urmă.)

Dumitru Stăncescu.

Luna lui maiu.

Hélène Văcărescu: «Chants d'Aurore.»

Si datorii și lege și lumea cea nebună,
Ne despărțese totul în cruda noastră sortă;
S'ar crede, că n'am doruri, regrete, voe bună,
Pe când neștiut gândul la tine me tot pòrtă!

Mai mult ca 'n tot'dauna mi-e viața chinuită
Și fără tine 'n lume nu pot să mai găsesc
Plăcere séu odihnă, -- atât de prețuită
Iți este amintirea, căci vai eu te iubesc!

Ah! iérna se sfêrșește și maiu 'n gând mi-aduce
Sglobia-mi fericire, ca sborul rîndunicii;
Iar amintirea vremii frumoșe nu mai luce,
Pe când stingher rămâne și traiul păsăricii!

Cât sufer! Vai tu nu știi cumplita-mi desperare.
Urșe chiar primăvera, mi-e turburată firea,
Aș vré să veștejescă și florile! Terórea
S'oprească 'n drumu-i aprig amanților iubirea!

Dar lumea tot suride, disprețu-i pentru mine
Și florile invólte îmbălsămază calea!
Amanții merg de mână în fericiri depline,
Pe când maiu începe, ca să-mi mărêscă jalea!

Ioan I. Livescu.

Jertfa de sine.

— Piesă de Eugen Scribe. —
(Urmare.)

Georgina. (Tulburată și cu emoție.) Miss Barlove? Am cunoscut-o prea bine... Dar ce interes ai de ea? Spune-mi... mai degrabă... te rog... Dar vorbește!

Morton. (Rece.) Un defect mai mult... tu ești curiosă! — Din nenorocire, istoria ce-ți voi spune-o n'are nimic extraordinar, nici interesant. Sunt aproape opt ani, pe când făcui cea întâi călătorie a mea pe continent, am sosit pe la amieză la Cantorbéry; și, pe când schimbau caii, după obicei, o gramadă de cerșitori încungiurară trăsura mea... Le-am aruncat un pumn de bani, asupra cărora ei se repeziră ca vulturii, — afară de un copil, o fetiță de noué séu de cece ani, care, acoperită cu zdrențe, stătea la o parte plângând; me scoborii, mersei la dânsa, și-i dădui o monedă de aur... «Păstrézo, dle, îmi dîse dânsa arătându-mi pe ceilalți săraci; ei mi-ar luá-o dec'ar vedé-o la mine. Și pentru ce? — Eu sînt singură în lume; mi-i fómé, mi-i frig, și nu mai am nici mamă nici tată. — Tu vei avé unul, îi dîsei eu, — vino!» Și am luat-o eu mine.

Darsie. Fără altă informațiune? fără alt titlu?

Morton. (Rece.) Îi erá frig, îi erá fómé!

Georgina (Cu înduioșare.) Ah! continuă, te rog.

Morton. Cea întâi ideie ce-mi veni în cap, a fost, de a o luá cu mine în trăsura; dar ce să fac eu cu un copil, în timpul unei lungi călătorii? Cum s'o ingrigesc, s'o instruesc? eu, un băet ce umblu totdeuna singur! Eram deci în mijlocul stradei, ținând-o de mână, și 'ntr'o mare nedumerélă, când, ridicând ochii, vđ scris deasupra unei mari porți; pe o tablă neagră: «Pensionat de domnișóre; Mistress Mowbray, institutrice», etc. etc. Intru, întreb pe di rectóre; îi incredințez pe juna mea protejată, rugând-o s'o crêscă ca pe o princesă, sub numele de miss

Balowe, nume al unei rude ce-o perdusem; am plătit pe patru ani înainte, timp cât îmi inchipuiam că voi absentá din țeră; și, încântat de întâlnirea mea, me urc din nou în trăsura; séra tui în Douvres, de acolo în Franța, în Prusia, în Germania etc., încungiurul meu în Europa.

Darsie. Și n'ai mai avut vr'o veste despre dânsa?

Morton. Odată numai, aprópe de implinirea celor patru ani; am voit să vđ eu ênsu-mi...

Darsie. De-a făcut ea ceva progrese...

Morton. (Rece.) Fórte mari! fugise de un an cu maestrul seu de danț.

Darsie. Admirabil! (Trecând la drépta Georginei.) Nu me așteptam de loc la o astfel de incheiere.

Morton. Nici eu nici atáta.

Georgina. Și dta cauți să afli ce s'a făcut cu dânsa, pentru a-ți resbună?

Darsie. Pentru a o pedepsi?

Morton. Nu, amice, ci pentru a-i oferí ajutoréle și consiliéle mele... căci acum, mai mult decât intodéuna, ea trebuie să aibă mai multă nevoie.

Georgina. O! ce bunătate ne-mai auđită!

Darsie. Dar ce ai?

Georgina. (Cu jumătate voce.) Eu? nimic... Fii bun, te rog, și lasă-ne.

Darsie. Ești inse așa de emoționată!

Georgina. (Fortându-se să suridă.) Poți s'o cređi?

Darsie. (Repede, cu jumătate voce.) Vra să dîcă asta-i dinadins?... bine, prea bine!... o emoțiune de comandă. De órece va trebui să-ți începi manevrele, te las. Voi reveni peste un moment să aflu unde am ajuns. (Intră în apartamentul Georginei.)

Scena XI.

Georgina, Morton.

Georgina. (Apropiindu-se de Morton.) Ah! dle! cum să-ți spun ce m'a făcut să simt istorisirea dtale! M'a interesat atât cât nu-ți poți inchipui; căci acea nenorocită, acea orfană ce datoreșce totul generósei dtale protecțiuni, este lângă dta, — sînt eu!

Morton. (Repede, cu emoție.) Cum! (Se opreșce.) A! tu ești?

Georgina. Și nu mai ești mirat?

Morton. Nu; după chipul cum ai început, trebuie să sfêrșești tot astfel, și tu nu mai ai nevoie de mine.

Georgina. Am mai mult decât intodéuna. Te rog, ascultă-me; trebui să-ți fac câteva mărturisiri, ce-ți vor dovedi că me judeci prea aspru...

Morton. Asta o doresc și eu, — vorbește.

Georgina. Decă-ți reamintești în ce stare am fost adusă eu la miss Mowbray, hainele séu mai bine dîs zdrențele ce le aveam pe mine, când am intrat la ea, iți vei inchipui cu ușurință reul tratament și desprețul la care fui espusă din partea companiónelor mele, fete mai tóte bogate și de familii nobile, cari se rușinau de a-mi acordá cea mai mică amiciție séu recunoșcință. Toți fugiau de mine, și nu me numiau decât fata găsită, cerșitóreá. Eram cu atât mai simțitóre, cu cât educația care, mulțămítă dtale, o primiam, îmi înálța sufletul, desvoltá gândirea mea, și dádea deja, pentru ómenii din lumea mare, acel despreț ce ei îl numesc acum indiferență, mândrie!... A nu, asta e o resbunare!... În sfêrșit ce să-ți mai spun! fui atât de nenorocită în timp de trei ani, încât îmi părea reu că n'am remas tot în positiá din care m'ai scos dta; libertatea chiar în miserise, mi se părea că e cel mai mare bun. Dar, neștiind unde să-ți scriu dtale, singurul meu protector pe pământ, neputând să me plâng dtale de ru-

șinea și robia mea, n'am căutat decât mijlocul de scăpare; unul singur s'a prezentat. Aveam atunci treisprezece ani, și dădusem dovezi de ărecare talent pentru danț; sir Hugh, care eră maistrul meu, și care singur părea a mi purtă ărecare interes, îmi propuse să me iee cu dănsul, să me facă să debutez, să-mi deie o stare liberă și independentă. N'am auđit decât acest din urmă cuvânt: ș-am primit, și am plecat; dar nu după cum s'a spus dtale, cu un seducător. Hugh avea 60 de ani, și ceva mai mult, el avea scopuri cu mult mai întinse, ceea ce peste puțin am aflat.

Morton. Cum ?

Georgina. Intr'un sat, 15 leghe departe de Londra, unde me conduse el, și unde am stat doi ani ca să me perfecționez în ceea ce el numia arta sa, — venia adesea unul din cei dintei lordi ai Angliei, un duce, care singur eră admis la noi; eră bătrân și grozav de bogat.

Morton. Ce grozăvie.

Georgina. Înțelegi acum dar sôrta ce-mi eră rezervată, și nu se putea să n'o ghicesc, căci demnul meu profesor, ne mai ascuđându-se de nimic, intr'o di me felicită de norocul ce me așteptă, recomăndându-se totodată la recunoșcința și protecțiunea mea; pe a doua di se așteptă să vie ducele. Nu me mai sfătui decât cu mine ênsa-mi, și peste nôpte plecai.

Morton. Serman copil! Și cum ?

Georgina. Un tiner, vecin al nostru, căruia m'am incredințat, m'a ajutat și protejat în fuga mea; și, decă trebuie să ț-o mărturisesc, m'am fost adresat la dănsul, pentru că, de multă vreme, ochii lui îmi spusese că me iubeșce, că me adoră; cel puțin, el tremurâ inaintea mea; asta mi-a dat curaj. Atunci pentru cea întei dată am încercat puterea farmecului meu, și nici odată în lume vre-un rob nu va fi fost mai respectuos și mai supus decât acel băet... Me iubiă atât!

Morton. Dar tu ?

Georgina. Eu?... nici de cum.

Morton. O astfel de purtare... ai făcut reu.

Georgina. Nici eu nu ț-am spus c'am făcut bine; dar eră vorba de onôrea mea, și cochetăria atunci eră virtute.

Morton. Apoi, — urmază.

Georgina. Ajunsă la Londra, am debutat; și nu pot să-ți spun cu ce succes, cu ce entusiasm. Din acea di nu mai avui trebuință de protecțiune; umilită și săracă dimineta, — sêra, eu eram o putere pe care lordii și directorii de teatru o adorau în genunchi. Ah! cât de scump i-am făcut eu să plătescă umilințele ce suferisem în copilăria mea! capriciile mele m'au resbunat în destul contra celor ale sôrtei! Fericirea mea eră să eclipsesz pe vechile mele companiône, să vėd la piciorile mele amanții lor, bărbații lor, pe cari desprețul meu îi goniă. — Nepăsătore pentru present, care nu ăicea nimic inimei mele, nu visam decât la trecut, la singura ființă ce odată se interesase de sôrta mea. Aș fi dat totul în lume ca să-l reintelnesc, pentru a-i face omagiul triumfurilor mele, pentru a-i probă recunoșcința mea.

Morton. E cu puțință ?

(Va urmă.)

N. A. Bogdan.

Multe poște nasc din multă putere.

*

Hotărîrea e ca un țipar; lesne o iei, dar greu o ții.

Oltul.*

Conferență ținută în adunarea generală a Societății Geografice Române, în sêra de 4/16 martie 1891.

Sire!

Alteță Regală!

Dómnelor și domnilor!

Motto: «Marea
«cu sarea
«și Oltul
«cu totul
(dicătore vechi.)»

Ye cer voe a ve întreține câteva minute despre falnicul nostru riu, despre «Rhinul» românesc, despre Olt.

Rhinul și Oltul. — În adevăr, după cum voi avé onôrea a ve arătă, asemănarea este isbitore între aceste doué ruri, toutes proportions gardées, bine înțeles; căci pe când mult cântatul fluviu german are un percurs de aprópe 1200 de kilometri, Oltul nostru, dela obirsia lui până la Dunăre, are mai aprópe jumătate acéstă lungime, dar asemănarea lor este mare: «Rhinul» a dat numele lui unei frumóse părți din Germania sudică: Rheinpfalz séu vechiul Palatinat precum și Oltul a dat numele seu Banatului Olteniei. În undele verțui ale «Rhinului» se oglindesc nenumărate cetățui ruinate, din timpul Romanilor și din evul-mediu, castele feudale, catedrale mărețe, monastiri antice și episcopatele puternice ale Germaniei catolice, precum Mainz, Spire, Colonia etc. Oltul udă asemenea mulțime de cetățui antice, de ruini Romane, de monastiri medievale, de case vechi boeresci și cel mai vechiu, cel mai însemnat episcoppat al României, episcopia Rîmnicului, a noului Severin, este pe marginea dréptă a spumosului torent.

Victor Hugo descriind «Rhinul» ăice: «Il a tous les aspects; il est tantôt large, tantôt étroit; il est glauque, transparent, rapide, joyeux de cette grande joie qui est propre à tout ce qui est puissant; il est torrent à Schaffhouse, gouffre à Laufen, rivière à Söckinggen, fleuve à Mayence, lac à St.-Goar, marais à Leyde...¹» Cât de bine se potriveșce descripția lui Victor Hugo și Oltului nostru. Toront impetuos și spumegând la Armasarul, la Clopot și la Cozia, devine un riu astempêrat, împărțit în numeroșe brațe între Rîmnic și Slatina, și de aci curge lin și majestos în largă sa albie până la vėrsarea lui în Dunăre, unde forméză întinse lacuri. Verde-inchis când reflectéză în cristalinele sale unde, bătrânele păduri de brad și de fag dela munte; colórea lui devine albastrie între Rîmnic și Drăgășani și când ajunge în luncile nesfêrșite ale Romanățului, valurile sale sânt turbure și gâlbue.

O altă asemănare cu «Rhinul» o are Oltul în faptul că amėndoue rurile udă și fecundă cele mai prețuite podgorii din țerile lor. Renumitul «vin de Rhin», a cărui reputație a trecut de mult peste hotarele patriei, este cunoscut și aprețuit după cum merită în tot Universul; cine nu cunoșce la noi și chiar mai departe vestitul Drăgășani? Și numai timpul și o cultură mai rațională lipseșce, ca el să se popularizeze și în alte țeri. Deja mulțumită stăruințelor mai multor viicultori inteligenți, Drăgășanul nostru a obținut cetățenia sa în Germania, și ve aduceți aminte, cât de căutat și aprețuit a fost vinul de Drăgășani la ultima esoposiție din Paris.

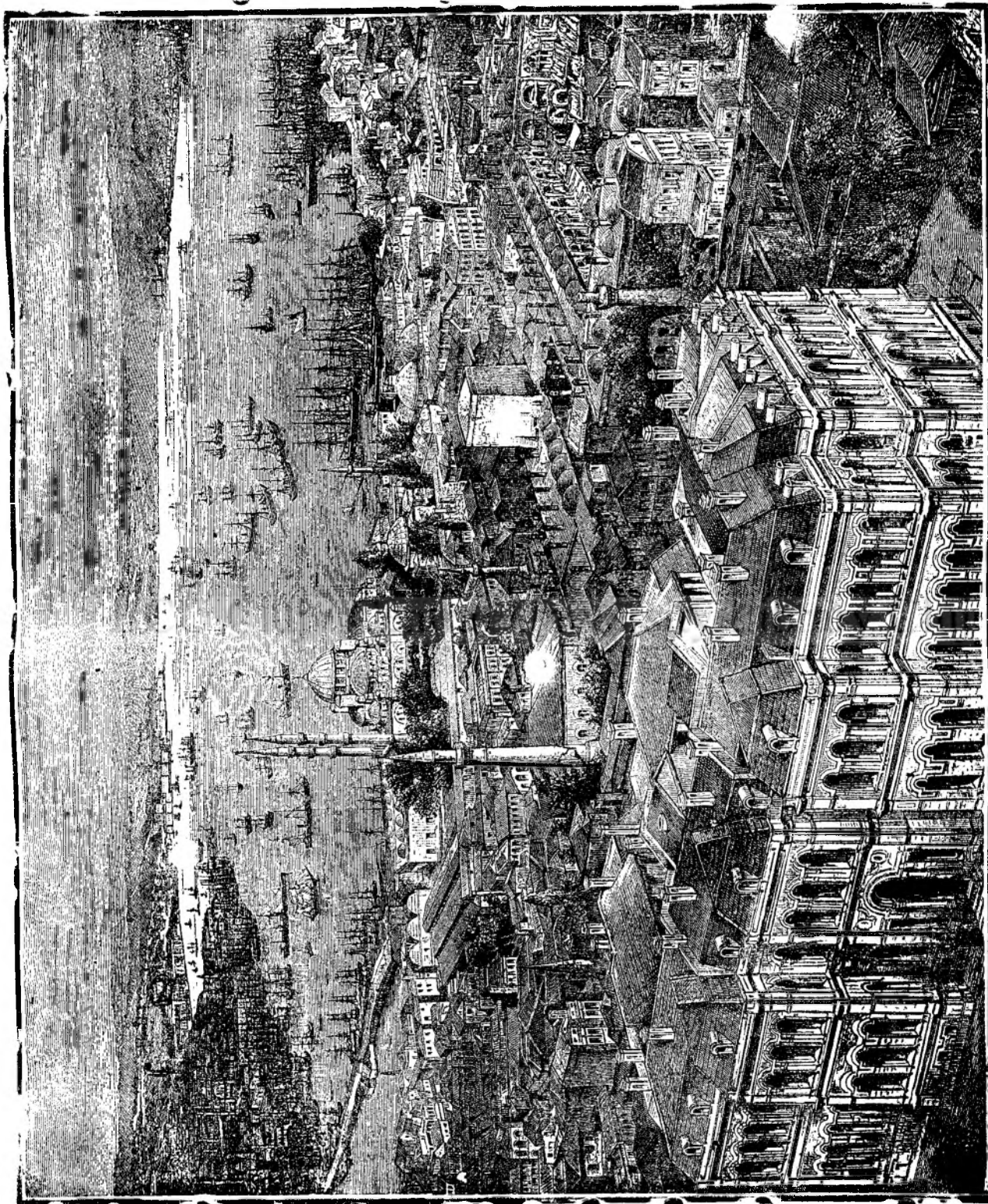
Dar pe lângă aceste isvóre de veselie pentru tineri și de imputernicire pentru neputincioși, pe lângă

* După «Buletinul Societății Geografice Române» din Bucureșci, an. XII, trim. I.

¹ V. Victor Hugo, Le Rhin, t. II, lettre 25.

acest lapte al bătrânilor, ce lait des vieillards, cum dic Francesii, Oltul întocmai ca și «Rhinul» mai are și alte isvóre binefăcătoare, cărora în timpul din urmă li s'a dat o îngrijire de mult așteptată. Cine din

diată a Oltului, aceste singure isvóre termale din țară, cunoscute și întrebuințate de Romani și redescoperite acum în urmă, după trecere de peste 17 vécuri! În fine recente descoperiri făcute la Govora,

C O N S T A N T I N O P O L .

dumnevóstră n'a audít și pöte nu s'a folosit de apele miraculoáse dela Căciulata, apröpe unice în Europa, de isvórele sulfuróse și feruginoáse dela Călimăneáși și Olăneáși, de termele dela Bivolari, în apropiere ime-

unde puternice vine de apă alcaline și iodate redau sănétatea la míi de suferinđi.

Rhinul, care isvóreáse în Elveția, care formá odinioárá fruntaria între Francia și Germania, și care

se versă în mare la Leyden în Holanda, a fost cântat de toți poeții mari ai acestor țări, a fost cântat mai ales de poeții populari; legendele și baladele inspirate de falnicul fluviu, sînt nenumărate.

Poeții francezi. — Poeții germani. — Poeții români. — Victor Hugo, Lamartine, Alfred de Musset și alți poeți francezi l-au cântat în versuri nemuritoare; dar nu mai puțin a fost el cântat de bardii germani, de Uhland, Bürger, Göthe, Schiller, Heine și câți alții. Tot astfel și Oltul nostru a inspirat pe cei mai mari poeți ai neamului românesc, pe un Văcărescu, Bolintineanu, Alecsandri, Boleac, Alesandrescu și mulți alții; dar mai ales a inspirat pe acei poeți fără nume, care formeză geniul unei națiuni; poezia populară a păstrat amintirea faptelor eroice, amestecând faptele istorice cu cele legendare; cântând eroii și haiducii, cântând dorul și amorul!

Bărbați iluștri. — «Oltenia» a fost cuibul privilegiat al eroilor neamului nostru; este cunoscut că cei mai însemnați bărbați, care au ilustrat istoria noastră erau Olteni. — Oltean a fost Mihai Vitezu el și toți tovarășii lui de lupte, Radu Calomfirescu, frații Buzești, Popa Farcaș etc. Olteni au fost Matei Basarab, Tudor Vladimirescu, Lupu Mehedințeanu etc. Oltean eră Jianul și mai toți haiducii, pe care îi cântă baladele populare. Oltean a fost și legendarul Banul Mărăcine. În timpurile mai recente Oltenia a dat doi «Domni» țării românești, pe Bibescu și pe Barbu Știrbey. Generalul Magheru, generalul Tell încă erau născuți în Oltenia. Mare parte din familiile noastre vechi și istorice, din care unele dispărute astăzi, își trag originea din Oltenia. Am aici o listă de aceste familii, enumerate în raporturile oficiale la ocuparea Olteniei de către Austriaci, așa dar înainte de epoca Fanarioților, și iacă ce nume găsim:¹

Familii Oltenesci. — Amăresci — Argintoiienii — Bălăcești — Benghești — Berendei — Bibești — Birsești — Bojoreni — Brăiloi — Brătășeni — Buzești — Căzănești — Cernăieni — Columbeni — Dobriceni — Fălcoienii — Fărcășeni — Filișeni — Glogoveni — Greceni — Ipceni — Livezeni — Măldărești — Milești — Obedeni — Olănești — Oteteleșeni — Păieni — Pârlieni — Pârscoveni — Pleșoenii — Ploșorenii — Poienari — Prisăceni — Românești — Roșiani — Rudeni — Seulești — Slăvițești — Socoteni — Șomănești — Știrbey — Strîmbeni — Tetoieni — Vlădești — Vlădoieni — Urdărenii — Zătrenii etc. Cum vedem, numai nume curat românești.

Căntece Oltenesci. — De aceea și poezia populară îi cântă pe toți; astfel pe Mihai-Vitezul, marele nostru Oltean:

«Auđit-ați de-un Oltean,
«De-un Oltean, de-un Craiovean,
«Ce nu-i pasă de Sultan?

«Auđit-ați de-un Mihai,
«Ce sare pe șapte cai,
«De strigă Stambulul vai?

«Spue riul cel Oltean,
«Spue valul Dunărean,
«Și codrul Călugărean:
«Câte lupte au privit,
«Câte oști au mistuit,
«Câte óse-au inalbit²

¹ Vezi Hurmuzaki, Vol. VI, pag. 320.

² V. Alecsandri, Poesii populare. București, 1867, pag. 214.

astfel pe Tudor Vladimirescu:

«Tudor, Tudor, Tudorel,
«Dragu mării voinicel!
«De când mama ți-ai lăsat
«Și Olteni ți-ai adunat!

astfel pe Jian și alți haiduci:

«N'ați auđit de-un Jian,
«De-un Jian, de un Oltean,
«De un hoț de căpitan
«Care umblă prin păduri
«Cu doisprezece panduri
«Cu ghiobe și cu poturi?

«Iar Jianu înțelegînd
«Cele ce-i treceau prin gînd,
«Se 'ndrumă spre Olt fîgînd,
«Cînd la Olt, Oltu-i umflat,
«Că la munte l'a ploat.

«Decât să me rog de prost,
«Ca să dea podul în rost,
«Mai bine cu murgu 'n not,
«Că și el e puiu de Olt²

séu Mehedințeanul:

«Frunză verde magheran,
«Voinicul Mehedințean,
«Sunt născut pe frunză de fag,
«Ca să fiu la lume drag.
«Și-s scaldat de mic în Olt,
«Să me fac vitez de tot³

séu Haiducul:

«Măi podare, trage podul,
«Să nu trec prin apă Oltul,
«Că mi-e murgul cam nebul,
«Trece Oltul ca pe drum.
«Fóie verde trei granate,
«Trecui Oltul jumătate,
«Ciocoi me 'ntrebă de carte,
«Eu le-arăt flinta la spate
«Să citescă de se pôte⁴

Pe legendarul Banul Mărăcine, l'a cântat neperitorul nostru poet Alecsandri în duióse versuri:

«Sus la munte ninge plouă,
«La Craiova pică rouă,
«Din ai nopții ochi cerești,
«Și din ochii omenești.

«Banul tinér Mărăcine,
«Cărui Oltul se inchină,
«De pe malu-i a plecat,
«P'un fugar ne'ncălecat.

(Va urmá.)

George Ioan Lahovari.

¹ V. Alecsandri, Poesii populare, București, 1867, pag. 216.

² Vas. Alecsandri, Poesii populare, București, 1867 pag. 159.

³ Vas. Alecsandri, Poesii populare, București, 1867 pag. 293.

⁴ G. Dem. Theodorescu, Culegere de poesii populare române, București, 1885, pag. 293.

Să mai crești în visuri!

(Din viața de mahala bucureștenă.)

Mitriță se sculase posomorit. Geaba nevestă-sa Rița căutase să-l imbune, séu să-l inveselescă, să-i gonescă norii după frunte. Fruntea nu se descreți de loc și incrunțarea sprincenilor nu vra să dispară.

Cercă femeia cu vorbe bune, dragăstose, pace! Cercă cu iubiri, șci d'ale ca 'n luna de miere, nici! Rîse, plânse, făcu fel de fel de nimicuri dragălașe, nimic!

La tôte farafasticurile ei, Mitriță șcica:

— Da lasă-me, femeie, în pace! . .

Să-l lase 'n pace? Asta nu-i venia la socotăla Riții. D'ăia se măritase ea? Nu. Ea se măritase ca să petrecă, ca să aibă un bărbătel vesel cu care să se jöce, să glumescă. Dēcă șcica c'o să dea peste un bărbat bosumflat care tună și fulgeră tötă ziua, nu se mărită nici odată, ȕeu nu! Mai bine remănea fată mare. Da, fată mare, de o mie de ori fată mare.

Cel puțin dēcă ar fi șciut ce are bărbatu-seu, calea-valea! Da de unde putea să șcie? Mitriță nu scotea nici bóbă din gură și ea nu se prea pricepea în fitece lucru. De! avea și dreptul să nu se pricépă. Mîntea ei de șaispreȕece ani nu eră destul de cöptă ca să ghicescă tôte alea. Se pricepea în d'ale casii, în jocuri, la petreceri și incepuse să se pricépă și puțin în dragoste, da 'ncolo nimic! Da, incepuse să se pricépă și 'n dragoste, își iubiă acum bărbatul pe care-l luase numai așa să se mărite, șcii cum fac tôte ca să ėsă din rëndul fetelor.

Și dēcă-și iubiă bărbatul, nu eră destul? De ce atunci Mitriță, de câtăva vreme sta tot posomorit? De ce o gonia, când vrea să-l mângăe? De ce, de ce? Ei, asta vrea să șcie!

Și iată ce eră:

Mitriță d'un cărd de vreme, visă tot visuri urite și el credea în visuri. Credea pentru că creȕuse și mă-sa care, pe vremea ei, tălmăciă tôte visurile din mahala și da cu bobii ca nimeni pe lume!

Cum inchidea ochii, vedea pe nevestă-sa că-l înșelă cu alt cineva, că-i dă cu tifla, că-și bate joc de el, făcându-l prost și câte și mai câte.

Să-l înșele pe el, bărbat de pildă 'n tötă mahalaua? Să-și bată joc de el, mielul lui Dȕeu? Și cine să-și bată joc? Nevêsta lui pe care o iubiă la nebunție? Eră cu puțință?

D'ăia se insurase el? D'ăia o luase pe Rița, când tôte fetele se băteau pe dënsul? D'ăia își inchisese el viitorul c'o fată, care de, drept vorbind, nu eră de nasul lui? . . Ce eră Rița mai mult decăt o fată de zidar, pe câtă vreme el eră băiat de möse, și ce möse! Möse vestită în noue mahalale.

Tôte ca tôte, dar asta nu se putea! E adevêrat că tôte astea erau numai visuri, dar visurile puteau să se adevêrescă și d'asta se temea Mitriță.

Și de câteva nopți acel *altcineva* luă în vis forma unui militar, a unui sergent major.

Da, da, a unui sergent-major și tocmai a sergentului-major Băluță din compania lui.

Da, din compania lui, căci Mitriță eră militar, eră dorobanț cu schimbul.

Nu-i plăcea nici decum lui Mitriță sergentul-major. Nu-i plăcea, pentru că în séra nunței, la care-l

poftise vrënd nevrënd, jucase mereu cu Rița, îi facuse ochi dulci și îi dase tãrcöle într'una.

Ș-apoi în urmă de câte-ori venise la cazarmă, Băluță îl întrebă cum da cu ochii de el:

— Ei, Mitriță, ce-ți face nevesta?

— Bine, să trăiți, dle *strejent-majur*.

— Șcii că e frumoșă, nevesta-ta, mēi Mitriță?

— De, dle *strejent-majur*, cum a lăsat-o Dȕeu.

— Bună bucată, mē Mitriță, bună de tot, păzeșce-o bine, sfêrșă d' *strejent-majur* depãrtându-se rîdënd și lăsând pe bietul Mitriță ca pe ghimpi.

Ce-i pásă sergentului-major dēcă nevestă-sa eră frumoșă? Ce tot îl întrebă ce face Rița? Și de ce-i șcica mereu s'o păzescă bine?

Asta se întrebă Mitriță și răspundea dând din cap cu grise:

— O să me bage în cârlig *strejentul-majur*!

Cele trei sêptemăni, cât sta acasă, Mitriță eră liniștit. Nu-și perdea nevesta din vedere nici cât ai clipi din ochi. Dar când se apropiă cea de a patra, când trebuia să se ducă la cazarmă să-și facă schimbul, neliniștea îl cuprindea și visurile lui incepeau să-i tórne la *strejenți majuri* unul și unul.

Trecuseră trei luni dela nunta lui. Mitriță eră de rënd la cazarmă și în nóptea care trecuse visase nu se pöte mai urit.

Ș-apoi și vremea par că luă parte deocamdată la cele ce se petreceau în sufletul lui.

Fusese certă mare diminșta între vânt și plöie. Vântul luase la bătae pe cucöna Plöie care plängea cu niște lacrimi ca aluna. După ce se certară ca vreo doue ciasuri și după ce cucöna Plöia mănacă o tãrnuelă tēpënë, fugi în odaia ei din nori și vântul o urmă mai îndată. Sörele își arătă mai întei vêrful nasului, apoi scöse la ivelă și mutra-i rîdëtore care inveselii tötă natura și pe tôte ființele după pãmënt.

Numai pe Mitriță nu-l putü inveseli zmbetul sörelui.

În sufletul lui eră furtună mare. Se gândiă acasă, la Rița, și par că-i șoptiă cineva că visurile lui o să se întemple în ziua aia.

Strejentul majur tötă ziua îl necăjise. Mereu îl întrebase de nevestă-sa și își bătuse joc de el.

Și îndată ce se inserase, d' *strejent-majur* plecase dela cazarmă.

Unde se dusesse? Nu cumva eră la el acasă? Uite, întrebările astea îl chinuiau grozav. Nu mai putea sta locului și, fie ce o fi, vrea să se incredințeze de adevêr!

Nu mai stetea la indoielă. Visul din nóptea trecută, bătaia de joc a *strejentului majur* îl hotărîră.

O șterse binîșor pe pörta cazărmei și o luă la gönă spre casă.

Eră numai o apă când ajunse și d'abiă mai resulfă. Inima îi bătea în piept ca un ciocan pe nicovală și urechile îi vijiau ca uruitul tunetului.

Se opri puțin în curte să se liniștescă.

Eră lumină 'n casa lui, în odaia care da în curte.

Auți pe nevestă-sa cãntând:

Tare sânt amarezat,
D'o nevestă cu bărbat . .
Of, dragă of!

În credință de șciam,
Dragă nu m'amorezam,
Of, dragă of.

Atât îi trebuia lui Mitriță!

«Amorezat d'o nevestă cu bărbat.» De sigur că el eră bărbatul, Rița nevesta și *strejentu* *majur* amorezatul! Nici vorbă, așa eră. Dar lasă c'o să vedă nevesta și amorezatul ce șcie să facă bărbatul.

Și, nici una nici doue, se repeși la ușe, o deschise și intră ca un tigru.

Rița dete un țipăt și fugi spăriată la ușa care da in odaia din spre stradă.

Recunoscându-și bărbatul strigă ridend :

— Tu ești? Cum m'ai spăriat! Da ce ai pătit?

Cum ai scăpat dela casarmă? Ce galben ești! Ce ai? Mitriță, fără s'o asculte, se uită in toate părțile, apoi o întrebă cu un glas șuerător :

— Unde e *strejentu* *majur*?

Rița remase incremenită.

— Ce strejent, omule? întrebă ea.

— Te faci că nu știi? Las că-l găsec eu!

Dă-te la o parte dela ușe. Trebuie să ffe in odaia de dincolo.

Rița se roși ca racul, plecă ochii și strigă :

— Nu vreu să intri aici, nu vreu să intri de loc...

— A! nu vrei? Va să dăcă e acolo. Va să dăcă visurile sânt adevărate. La o parte, femeie păcătoso!

Și luând-o de mână, o trînti cât colo in mijlocul odaiei și intră in cealaltă încăpere.

Eră intunec de tot. Mitriță se întorse și luă lampa. Scotoci in toate părțile: nici pui de «strijent», dar mite de «strijent-majur.»

Când să se întorcă, dete cu ochii de cuierul pus după ușe.

In el eră aședat in bună ordine o scufă, o hăinuță de copil, toate noi și curate ca fulgul.

Mitriță le luă in mână și apropiindu-se de nevestă-sa o întrebă cu ochii.

— Asta e că o să lli tată, reutăciosule, respunse dēnsa supărată și rușinată in aceea-și vreme. Vream să-ți fac o surprindere plăcută de ziua ta, dar tu cu moșicia ta nu m'ai lăsat!

— Va să dăcă d'aia nu me lăsa să intru dincolo?

— Păi de ce!

— Și eu care credeam... Iertă-me, nevestă, adăogă Mitriță, sărutând pe nevestă-sa pe obraz, iertă-me, sânt cam nebun...

— Dar *strijentu* ăla care dăceai adineauri?

— Visuri, nevestă.

— Visuri? Nu creș!

— Deu visuri, nevestă, respunse Mitrică astupând gura Riței cu sărutări, visuri curate.

După mai multe mutre făcute de Rița, pacea se făcu și Mitriță luă drumul cazărmei.

— Să te mai increșei in visuri! dăcea Mitriță stând la închisore pentru neglijență in serviciu, unde dai și unde crapă. Să creșă cine o pofti, că eu unul nu mai creș!..

Marion.

Elena Văcărescu.

— Portretul pe pagina de frunte. —

Dșora Elena Văcărescu, al cărei portret il schițăm pe pagina de frunte a foii noastre, atrage atențiunea din doue motive: întâiu pentru că este poetă și a doua pentru că a jucat un rol de frunte in romanul de amor petrecut la curtea din Bucureșci in primăvera acestui an.

Politica a stîns visurile de amor și de mărire, dar n'a innădușit sentimentul poetic, ba dōră încă l'a potențiat.

Din o vechie familie boerescă, avēnd intre inantașii sei doi poeți, cari ș-au făcut nume pe timpul renașcerii noastre literare, dșora Elena Văcărescu ēnsaș se ocupă cu poezia.

Primul volum l'a publicat la Paris sub titlul «Chants d'aurore» (Căntecile aurorei) din care reproducem una in nr. acesta in traducere romănescă; acest volum a fost premiat de Academia francesă.

Intorcēndu-se in patrie, a cules poezii populare dela țeranii de pe moșia părintescă. Acestea au fost traduse in limba germană de Carmen Sylva, care le-a publicat sub titlul «Lieder aus dem Dimbovitza-Thale» (Căntece din valea Dimboviței.)

Până 'n timpul din urmă a fost favorita domnișōră de onōre a reginei Romăniei; acum s'a rentors la mamă-sa.

—o—

Constantinopol.

— Veși ilustrațiunea de pe pagina 449. —

Deschiderea Dardanelelor pentru flotila voluntară rusă iarăș a atras atențiunea lumei asupra Constantinopolului, căci nime nu șcte ce a indemnat Turcia să fie atât de îngăduitōre.

Ilustrațiunea din nr. acesta al foii noastre infățișeză partea cea mai impoporată a vechiului Bizanț, partea dela marele bazar și până la biserica Sofiei, cu acea vedere admirabilă ce se ofere de acolo spre Galata, Pera, Top-Hane, Doma-Bagdse, spre Yldiz-chiosc și spre malurile Asiei.

Vechiul Constantinopol e situat pe o peninsulă triangulară dintre Cornul-de-aur și Marea-marmoreă și peste Cornul-de-aur e legat prin o punte cu Pera, Galata, Top-Hane. Vechiul oraș se 'ntinde pe malul unui colnic plin de grădini, cipri, minarete, moșee. Pera, in urmarea grōznicului incendiu din 1870, a devenit cu totul european; asemenea și Galata, care e centrul comerțului turcesc. Cu totul afară din oraș se află palatul Dolma-Bagdse, cel mai frumos palat princiar in tot resăritul. Actualul sultan inse nu șede acolo, ci și mai departe de oraș in Yildiz-chiosc, incungiuurat de palaturi și grădini admirabile și de unde este o vedere mărēță spre Bosfor și spre Șcutari de pe malul asiatic.

B o n b o n e.

Iacă o ciudată lecțiune de calcul estrasă dintr'un țiar englez:

— Cât costă acești brișoi?

— Ve dau șese pentru cinci gologani.

— Ah! șese pentru cinci gologani. Atunci, această face cinci pentru patru gologani, pentru patru trei, trei pentru doi, doi pentru unul și unul pentru nimic. Nu iau decăt unul!..

La revedere.

*

Tălharii in Turcia:

O dōmnă fusese prinsă de bandiți.

— Noi sūntem omeni cum se cade, îi spune căpitanul. Dēcă bărbatul dtale ne dă o sută de mii de franci, te lăsăm liberă.

— Dar dvōstre nu cunōșceți pe bărbatul meu. El ar da și mai mult ca să me țineți prisionieră.

*

Un bețiv, cădēndu-i căciula din cap, îi adresă următoarele cuvinte:

— Ai cădut, nenorocito!.. ai vré să te iau de jos!.. Dar decă te-oi luá, am să cad eu... și tu nu poți să me scoli de jos... atunci nici eu nu voi să te iau...

In urmă, se depărtéază aruncând o privire de adio căciulei sale.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri literare și artistice. *Dl V. A. Urechii* a publicat la București primul volum din »Istoria Românilor», curs ce face la universitatea din București; inițiativa publicării a fost a studenților. — *Prosa lui Eminescu* va eși dăilele aceste la București în ediție nouă populară, exemplarul cu un leu. — *Dl Alecsandru Mocsonyi* a dat la tipar o broșură relativă la conduita politică a românilor din Ardeal și părțile ungurene. — *Sculptorul George Vasilescu* din Craiova, care actualminte se află în Veneția, a fost decorat cu ordinul de cavaler al Corónei României; totodată regina Elisabeta a oferit artistului un splendid ac cu numele seu încungiurat de 19 brilianturi și de coróna țerii. — *Dl Mirea*, distinsul pictor din București, este numit până la concurs director al școlii de bele arte de acolo, în locul reposatului Aman.

Texte macedo-române. Răposatul dr. M. G. Obedenaru, fiind secretar în legațiunea României la Constantinopol, a venit în atingere cu unii macedo-români și a studiat limba lor, cu ajutorul unui tiner macedonean Tașcu Iliescu din Crușova. După spusa și dictarea lui, Obedenaru a început a scrie basme și poesii populare, a face ôreări miei traduceri în acel dialect, a culege forme gramaticale și cuvinte. Din aceste lucrări a eșit mai întâiu traducerea macedo-română a poesiei populare provențale »Lilseriveta». Tot odată a început și lucrarea unui dicționar al dialectului macedo-român. La mórtea sa în 1885, Obedenaru a lăsat Academiei Române, împreună cu averea, și toate manuscriptele sale. Singurele manuscripte cu totul complete și gata erau doué volume, dintre cari unul cuprinde 2 basme și 30 poesii populare macedo-române însoțite de traduceri în română și francesă; celalalt cuprinde paradigmele de conjugare dela 12 verbe și dela verbele în »esc» și »eđe». Academia Română a decis încă la 1887 să publice aceste doué manuscripte și ca facerea publicațiunii a însărcinat pe dl I. Bianu. Acum dl Bianu s'a achitat de însărcinarea sa, tipărind textele și făcându-le un glosar complet al cuvintelor cuprinse într'ensele. Publicațiunea pórta titlul: »Texte macedo-române, basme și poesii populare dela Crușova, culese de dr. M. G. Obedenaru, publicate după manuscriptele originale cu un glosar complet de prof. I. Bianu, membru respondent și bibliotecarul Academiei Române». Edițiunea Academiei Române. București 1891. Prețul 4 lei.

Noțiuni de psihologie, cu o introduțiune la activitatea filosofică și o schiță din pedagogie. Acesta e titlul unui volum scris de dl Ioan Pop Florantin, profesor de filosofie, premiat la espozițiunea universală din Paris, 1889, pentru cărți de educațiune. Publicațiunea presentă e ediția a doua, lucrată din nou, după științele moderne. Autorul face întâiu o introducere generală în chestianile filosofice, arată legea consecuțiunii séu consecutivismul, apoi caută locul omului în natură, tratéază esența fericirii, studiéază starea mentală și ea apendice dă o scurtă schițare de noțiuni psihologice-pedagogice. A apărut la Galați, în editura librăriei G. D. Nebunelli și fiii. Prețul 4 lei.

Un nou sculptor român. La espoziția din Timișoara, în pavilionul Bisericeii-albe, după cum aflăm din »Gazeta Poporului», Maj. Sa a admirat mult cadrul sculptat al tinerului plugar român Iosif Bosioe și a întrebat în limba germană pe tinerul sculptor, că nu vorbește nemțește, la ce a respuns: »Nu Majestate, nu vorbesc nemțește.» Majestatea Sa păși înainte și apoi iarăș se reîntórse întrebându-i din nou: »Așá dar dta nu vorbești nemțește?» Tinerul din nou respuse: »Nu Majestate.» Atunci dăse Majestatea Sa în limba românescă către tinerul plugar: »Frumos lucru, frumos lucru», cu cari cuvinte păși înainte.

Diariistic. *Dl Radu Văcărescu*, fost atașat la legațiunea română din Viena, a cumpărat diarul »Bucarest» al dlui C. A. Costa-Foru cu suma de 53,000 de lei. Dl Văcărescu va luá direcțiunea acestui diar cu incepere dela 15 novembre. — *Le Matin*, diar ilustrat, în limba franceză, va apăre la București în 15/27 octombrie, în editura tipografiei »Universul.» — *Un nou diar umoristic* va eși la București, odată pe săptămână, asemenea în editura tipografiei »Universul.»

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale *Dl I. Nenitescu* a presentat direcției Teatrului Național din București drama sa intitulată »Radu dela Atumați.» — *Dl Teodor T. Burada* a fost invitat la Beins de către românii de acolo, ca să dea un concert și la dênșii. — *Lăutarii români la Viena* cântă cu mare succes; diarele de acolo le fac elogii multe.

Concertul Burada în Oradea-mare, la 16/28 septembrie, anunțat de noi în nr. trecut, a reușit foarte bine. Cu tóte că timpul pentru arangiere a fost scurt și totul s'a făcut în pripă, s'a adunat un public atât de mare, încât nici de 15—20 de ani nu s'a văđut întrunită așa mare societate românescă în Oradea-mare. Asta probăză, că avem elementele cu care în viitor să se pótă arangia mai adeseori astfel de intruniri. Programul concertului: I. Teodor Burada, (violină): »Air varié» de Ghys, acomp. pe pian de dl I. Șmerowski; II. Dl Teodor Burada: »Legende» de Wienowski, acomp. de dl I. Șmerowski; III. Dșora Gizele Zigre (pian): a) Ilustrațiunea română, b) Souvenir dela Mehadia; IV. Dl T. Burada: »Zigeinerweise» de Sarasate, acomp. de dl I. Șmerowski; V. Dșora Maria Zigre (cântare): a) Unde ești, de Cavadiu; b) De ce nu vii, de Decker, acomp. de dșora Gizele Zigre; VI. Dl T. Burada: »Berçeuse» de Renar, acomp. de I. Șmerowski; VII. Cor bărbătesc: În pădure; VIII. Dl T. Burada: »Souvenir de Bellini» de Artôt, acomp. de I. Șmerowski; IX. Dl I. Șolarioșian (cânt): »Stelele români» de Flochtenmacher, acomp. de dl N. Diamandi; X. Dl T. Burada: a) Reçunsul (horă) b) Rondo de Haydn, acomp. de dl I. Șmerowski; XI. Dl T. Burada: Doine și cântece naționale române, de Burada, acomp. de dl I. Șmerowski; XII. Cor bărbătesc: »Serenadă» Efectul s'a manifestat după fiecare piesă prin aplause generale. Ceea ce am regretat, a fost numai că dl Burada n'a pus în program mai multe piese naționale populare. La sfârșitul producțiunilor, dl Iosif Roman a salutat pe dl Burada prin un toast bine simțit, artistul a respans, mulțumind pentru primirea atabilă. Au mai purtat toasturi dlui Bozintan și Buna tot pentru dl Burada, iar dl G. Pal pentru dl N. Diamandi, care a arangiat acesta petrecere. Apoi tinerimea s'a pus la joc, jocurile sociale s'au jucat de 30 de părechi. Petrecerea a ținut până dimineța la 6 ore. Dintre cei de față, raportorul nostru ne-a însemnat următoarele

nume: *dōmnele*: I. Bica sen. Mărăuș, A. Bozintan Nogiorid, dr. I. Buna Orade, I. Christian Pocei, I. Cibenski jun. Bratea, G. Dițiu, dr. Fl. Duma, C. Erdélyi Orade, A. Gherlan F. Oșorheiu, vęd. A. Grama Orade, I. Hadzsi Finta, E. Mihut, D. Mureșian, Ir. Pop, G. Pal, P. Pantea Orade, M. Popescu Lazur, Ax. Șarcadi Fegernic, G. Sfârlea Cehei, T. Stanca Pocei, I. Suciu Atiaș, G. Venter Sombășag, M. Zigre Orade; *domnișorele*: Silvia Antal Orade, Anuța Bica Mărăuș, Luiza Bota Giriș, Iléna Bozintan Nogiorid, Veturia Ciordariu Spinuș, Maria Curtescu F. Oșorheiu, Iulia Christian Pocei, Ana Cióra, Matilda Grama Orade, Cornelia Hadzsi Finta, Delia Marienescu, Mărióra Marcuș, Rosa Olah, Iléna Pal Orade, Ioana Sfârlea Cehei, Minca Popescu Lazur, Ana Ternovan S. Lazar, Ana Venter Sombășag, Maria Zigre, Gizela Zigre Orade; *domnii* din Orade: Demetriu Bardoși, dr. Felician Bran, dr. Ioan Buna, Elia Bochiș, dr. Ioan Cicero-nescu, Nicolae Diamandi, Georgiu Dițiu, dr. Florian Duma, Iosif Erdéli, Alesandru Fașie, Ioan Groza, dr. Atanasiu Marienescu, Nicolae Marcuș, Petru Mihuti, Demetriu Mureșian, Iosif Nestor, Toma Păcala, Gavril Pal, Aurel Pop, dr. Coriolan Pap, Petru Pantea, Eugeniu Pap, Georgiu Pap, Ioan Pap, Iuliu Papfalvai, Dionisiu Poynar, Ioan Poynar, dr. Ioan Poynar, dr. Nicolau Poynar, Mihai Pavel jun., Silviu Rezei, Iosif Roman, Teodor Roșiu, Gavril Sabou, Grigoriu Torsan, Iosif Vulcan, Nicolau Zigre și vre-o 30 juriști și tineri; *domnii* din provincie: dr. Ioan Ardelean Drăjeșci, Grigoriu Borlan Leta, Samuil Botta Giriș, Vasiliu Bica Tășad, Eutimiu Blaga Tulca, Ioan Bica sen. Mărăuș, Ioan Butean Beinș, Antoniu Boni Paulești, Alecs. Bozintan Nogiorid, Gavril Bejan V. Laz, dr. Ioan Comșa Sombășag, I. Cibenski jun. Bratea, M. Ciurdașiu Spinuș, G. Crainic Nogiorid, M. Crainic Mihăleni, A. Pritea Cordău, I. Gherlan F. Oșorheiu, I. Gențiu Ceișóra, I. Kövary Betfia, G. Morarescu Tinod, R. Mangra Giriș, Teodor Pop Lugaș inf., Petru Pop Vintir, Mihai Pap F. Oșorheiu, Mihai Popescu M. Lazur, Santai Micherec, Ioan Suciu Atiaș, G. Sfârlea Cehei, Ax. Șarcadi Fegernic, I. Ternovan St. Lazar, Stefan Teodor Tășad, I. Vlad Cehei. Incheiând acest scurt raport, accentuăm cu recunoștință, că meritul succesului e al dlui Nicolae Diamandi, carele a stat în truntea arangierii.

Teatrul Național din București. Prima piesă originală care se va jucă în stagiunea asta va fi «Dōmna Chiajna» drama dlor Radulescu-Niger și Țincu, una din piesele premiate în iérna trecută. Dōmna Chiajna, una din fiicele cele mai marcate ale istoriei române, este fiica lui Petru Rareș-Vodă, domnul Moldovei și soția lui Mircea al III-lea Ciobanul, domn al Munteniei. După mōrtea soțului ei otrăvit la Brașov de boerii pribegi din țéră pe când se dusesse să caute a-i împacă, Chiajna, femeie de o energie și ambiție nemăsurată, isbutește să capete firman de domnie pentru fiul ei mai mare Petru Șchiopul. Intrigile dela Constantinopol fac, pe rând, ca Petru să fie în scurt timp mazilit, venind în locul lui un Androne Cantacuzino, ce încercase să iee de soție pe domnița Anuța, una din fiicele Chiajnei; Cantacuzino, la rândul lui, nici nu se aședă în scaunul domniei și fu scos și înlocuit cu Alecsandru, al doilea fiu al Chiajnei care reușește să capete încă și domnia Moldovei pentru Petru, la a cărui aședare pornește cu trupe și tăbărește dincōce de Milcov la satul Săpățeni. Aci drama își ia sfârșit, Chiajna este ucisă, prin tradarea vornicului seu Iane, de cătră Androne Cantacuzino, care la rândul lui e ucis de Radu Socol, un tiner oltean, ficior de boer, și care se căsătorise, fără voia Chiajnei, cu Anuța pe care o smulsesse din brațele lui Androne Cantacuzino și apoi

din zidurile mănăstirii Dintr'un-lemn, unde fusese destinată călugăriei de cătră mamă-sa.

Memoria artistului Demetriade. Studenții în științe politice și administrative din București vor da în luna viitoare o reprezentație la teatrul național, și din produsul ei se va face bustul bătrânului artist dramatic Demetriade, care se va aședă în foierul teatrului național, iar restul va servi pentru completarea bibliotecii acelor studenți.

Artistul și țarul. Țarul Nicolae a dat odată o serbare la curte în onōrea pianistului Liszt, invitându-l să cânte ceva. Marele artist s'aședă la pian, și începū. De-odată își aruncă ochii spre împératul, care, în loc s'asculte musica sublimă, stătea de vorbă c'un general. Liszt cântă înainte, de și cam supérat, iar împératul conversă mai departe. Deodată Liszt nu se mai putū stăpăni și se oprī la mijlocul piesei spre mirarea tuturor. Țarul trimise să-l întrebe ce s'a întâmplat de nu mai cântă. Artistul respunse: — Când vorbește țarul, trebuie să tacă toți. La acest respuns, țarul trimise vorbă artistului să cânte, și cînd: «Țarul tace, deci Liszt pōte să cânte», și de-acī n'ainte el ascultă musica până la fine cu atenție.

Piese musicale noue. La București în editura dlui N. Muschonzuiky a apărut valsul pentru pian «Jubileul de 25 de ani al Institutelor Unite» de dl Dicker și «Hora Infrățirei» de dl Nitzescu.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericești și șolare. Maj. Sa monarcul a dăruit 200 fl. pentru biserica gr. c. română din Ciachi-Gărbău. — Pr. SSa episcopul Ioan Metianu a sfîșit în sâmbăta trecută biserica din Banat-Comloș. — Dl P. Pon, ministrul de culte al României, a elaborat un proiect de lege pentru reorganizarea învățămîntului rural în România. — *Protopresbiter* al Orăvitei s'a ales de cătră sinodul protopresbiteral de acolo unanim administratorul de pân'acuma, părintele Alesandru Popovici. — *Societatea «Școlă Română»* din Sucéva va ține adunarea sa generală în 1 noiembrie n. în localul Clubului român de acolo. — *La gimnasiul din Sucéva* s'au înscris pe anul școlar 1891/92 458 elevi; dintre aceștia sînt 186 gr. ort., 71 catolici, 15 armeni, 9 evanghelici și 177 evrei. — *Consistoriul mitropolitan din Sibiu* este convocat la ședința plenară și în senate particulare pe joi în 26 septembrie (8 octombre) 1891 la 10 ore înainte de amēdi.

Stipendii pentru ardeleni. Comitetul Asociațiunii transilvane publică concurs: pentru un stipendiu de 60 fl. din fundațiunea Marinovici, unul de 20 fl. din fundațiunea E. D. Bașota, unul de 50 fl. din fundațiunea Dobăca, unul de 40 fl. din fundațiunea Radu M. Riurean și un ajutor de 25 fl. pentru un meseriaș. Terminul concursului e 15 octombre n.

Congresul bisericesc gr. or. din Bucovina s'a deschis la Cernăuți în 30 l. tr. Iată deocamdată numele deputaților. Din cler: Arcadie Ciupercovici, Ilarion Filipovici, Miron Calinescu, Eusebiu Popovici, dr. Ioan Zurcan, Artemie Berariu, Dimitrie Seleschi, Emanuil Ciuntuleac, Constantin Popovici, Ioan Mandrila Nicolae Sbiera, Mihail Iliuț, George Balmoș, George cav. de Reus-Mirza, Dimitrie Onciul, Isidor cav. de Onciul, Ioachim Petraș, Dionisiu cav. de Bejan, Gavril Calinciuc, Ioan Hominea, Ioan Tarnoviecki, Vladimir de Repta, Grigorie Procopovici, Grigorie Cantemir; mireni: Eugen br. Styrcia, Victor br. Styrcia, Modest cav. de Grigorcea, dr. Ioan Zotta, Alecu br. Vasilco, dr. Iancu cav. de Volinschi, Mihai Pitei, Endocsiu br. Hurmuzachi, Emilian Iso-

pescul, dr. Ioan G. Sbiara, Leon cav. de Goian, Nico br. Mustața, Vasile Morariu, Vasile Sniatenczuk, Orest Renney de Herszeny, Teodor cav. de Flondor, Eugen Braha, George cav. de Flondor, Ioan Lupul, Anton cav. de Tabora, Ioan Tyminski.

Societatea de lectură din Arad a tinerimii dela institutul pedagogic-teologic de acolo s'a constituit in 12 septembrie sub presidiul dlui director seminarial Augustin Hamsea in următorul mod: vicepreședinte s'a ales George Proca, cl. c. III; cassar Silviu Bichician, cl. c. III; secretar Andrei Horvath, cl. c. II; notar Lazar Mutiu, cl. c. II; viconotar Iosif Ciorgariu, prep. c. III; bibliotecar Nicolau Popescu, cl. c. I; vicebibliotecar George Petrovici, prep. c. III. — In comisiunea literară s'au ales: Ioan Milu, Ioan Papp, cl. c. III; Traian Terebent, Laurențiu Tóder, cl. c. II; Mihai Hașăș, Liviu Rada-Stănescu, cl. c. I. — In comisiunea revisoră: Ioan Popovici, cl. c. I; Remus Bortosu, prep. c. III; controlor Romul Roman, prep. c. II.

CE ENOU?

Atentat in contra monaroului. O știre grozavă a alarmat joi la miezăđi poporele monarhiei austro-ungare. S'a sevărșit un atentat in contra vieții monaroului! Făcătorii de rele au aședat doue bombe sub un pod al calei ferate din apropierea stației Rosenthal pe unde Maj. Sa avea să mērgă din Praga la Reichenberg. Trenul imperial trebuiă să trecă pe acolo des-de-diminēta, dar bombele au explodat încă la mieđul nopții și astfel nu s'a întemplat nici o nenorocire. Cercetarea s'a pornit indată, dar pân' acuma fără rezultat.

Șciri personale. Maj. Sa monarcul a vizitat in 25 septembrie espositia din Praga, unde a fost intim-pinat cu ovațiuni de tōtă poporațiunea. — *Principele Ferdinand*, moștenitorul tronului român, se va căsătorii in curēnd; proiectul de căsătorie ecte definitiv hotărīt in familia regală. — *Dl Gr. G. Tocilescu*, membru al Academiei Romāne și profesor la universitatea din București, petrecēnd in sēptēmāna trecută la Buda-peșta, a vizitat in Muzeul Național de acolo secțiunea de anticități. — *Ex-regina Natalia* a petrecut in sēptēmāna trecută o ăi la București, vinind dela Sinaia, unde s'a și rentors. — *Dl dr. Constantin Radulescu*, medic in București, originar din Lugos, a fost numit de cătră regele Carol cavaler al ordinului «Corōna Romāniei.» — *Dl dr. Marc Anton Tabacur*, absolvent al facultății juridice din Cernăuți, este numit practicant de concept pe lângă guvernamentul din Austria-de-jos.

Bōla reginei Romāniei, de când se află la Pallanza, s'a ușorat și din ăi in ăi se constată o treptată imbunētățire. Intr'una din ăile regele, insoțit de suita sa, a mers la Stressa, localitate ce se află in vecinătatea orașului Pallanza, unde regala ducēsă de Genova, muma reginei Italiei, are reședința-i de veră. Regele intim-pinat la scară cu onorurile cuviincioșe, a fost condas prin grădină până 'n fața palatului, unde regina și mamă-sa, incungiurate de damele de onōre, așteptau pe peron pe suveranul Romāniei. Primirea a fost cu deseversire afectuōsă. Regele, presentându-și suita reginei și ducesei, se retrase cu dēnsele in apartamentele lor, unde ședū doue ore. La plecare a presidat aceeaș cordialitate. La câteva ăile, regele Carol, invitat de regina Italiei și de ducesa de Genua, a mers cu suita sa să prāndēscă la Stressa in villa ducesei. Dna Bengescu, dōmnă de onōre a reginei, a fost invitată să se ducă la Pallanza pe lângă regina. Dna Zulnia Sturdza, prima dōmnă de

onōre a reginei, a sosit la Pallanza. Principesa de Wied va petrece tōtă iērna pe lângă regina. Din Atena se depeșeză, că p'acolo se vorbeșce, că regina Romāniei va merge să petrecă iērna la Corfu.

Societatea dōmnelor romāne din Bucovina, care are scopul nobil și salutar de a ridică nivelul cultural la romāncele din Bucovina și să sporēscă industria națională, a hotărīt, ca in filialele ei din țēră să fie tacsă anuală pentru membrii de secul temenin cuota minimală de 20 cr., iar pentru bărbați, care spriginesc interesele societății, chiar numai 10 cr. Sub aceste condițiuni atât de favorabile ar fi ușor posibil, scrie «Gazeta Bucovinei» ca să se ale in fiecare comună romānescă din Bucovina câte o damă inspirată de simțemēt național, care să infiintze câte o filială cu câte 100 de membri.

Petrecerea din Beclean, pe care amu anunțat-o și noi, n'a reușit atât de bine ca 'n anii trecuți, cu tōte că numărul ăspetilor a fost destul de mare, căci jocurile sociale s'au jucat de 40 de pārechi. Venitul curat, destinat pentru biserica și șcōla din Beclean, s'a urcat la 83 fl. In costum național au fost dnele Otilia Negruțiu, Ana Diugan, Teresia Morariu, Flōrea Șvageu din Beclean, Raveca Herman din Deș, și dșōrele Laura V. Mureșian, Flōrea Diugan din Beclean, Maria Goron din S. Odorheiu, Susana Siemirean din Mageruș, Emilia Oltean din C. Cristur și Paraschiva Pop din Cociu.

Apponyi și Tisza. Dieta se va deschide astăđi sâmbăta, dar preludiul i s'a și făcut prin cuvētările unor deputați, cari au făcut alegătorilor dare de semă despre activitatea parlamentară. Dintre toți, mai cu semă au atras atențiunea contele Apponyi și Coloman Tisza. Cel dintēiu a vorbit in duminēca trecută alegătorilor sei la Jászberény și a đis, că va combate cu tōte mijlocele parlamentare direcțiunea ce ar voi să impedece libertatea cuvētului. Atacând apoi procedura lui Szapáry, spuse că guvernul n'a procedat cu eugel curat, nici la presentarea proiectului de reformă, nici mai tārđiu. Partidul lui a susținut proiectul defectuos, incercând tōte spre a introduce reforma pe temeiul aceluia; o parte a partidului guvernamental asemenea a servit pe față interesul reformei, dar grosul partidului, deprins cu un regim personal, a sacrificat reforma pentru considerațiuni mici și personale, iar proiectul primit de dietă a compromis opera reformei. El speră, că se va restabili tovarășia cu stānga estremă, căci de și membrii acelu partid îi sūnt adversari principiali, aceia nu compromit pactul din 1867 și reforma, ca guvernul. In sfērșit a đis, că silița lui nu este a fi timp mai scurt sēu mai lung ministru, ci un bărbat de stat maghiar. Tisza a vorbit aici in Oradea-mare, mercuri la 30 septembrie, la banchetul ce s'a dat in onōrea lui. N'a respuns lui Apponyi, ci a esplicat cauza pentru care a trebuit să se retragă dela ministeriu, a respins acușațiunea că in partidul guvernamental ar esista o clică tisaiiană și a combătut pe cei ce au făcut obstrucțiunea, care a impedeat ca legea administrativă să se potă votă.

Concentrarea in Romānia. Se đice că concentrarea care e hotărītă numai pentru 20 ăile, va fi prelungită încă cu 20 ăile sēu și mai mult. In total vor fi concentrați din rezerve 60,000 de ămeni, adică 252 de ămeni pe companie. Direcția regală a căilor ferate a fost intrebată de numărul vagōnelor de transport, care ar putē să dispună pentru o incercare de mobilizare. E vorba de a se vedē in cât timp toți 60,000 de ămeni pot fi imbarcați și debarcați in diferite direcțiuni ale țērei. Pentru intreținerea rezervelor, consiliul de miniștri a votat ministrului de resbel un credit estraordinar.

După congresul studenților. Delegațiunea studenților universitari: români, greci, bulgari și serbi, împreună cu drapelul lor, s'au fotografiat la București în atelierul de pictură al d-ului I. Niculescu. La plecarea lor din București, studenții greci au adresat prin diare bucureștenilor o scrisoare prin care le mulțumesc pentru primirea «mai mult decât simpatică, sperând că legăturile cari unesc ați pe studenții celor două popoare, vor servi în curând pentru a uni cele două țări.» În anul viitor tinerimea din universitățile Orientului se va întâlni la Belgrad.

Sciri militare. În Oradea-mare au făcut esamenul de oficer și voluntarii români d-ii Eugen Pap și Gavril Chindriș, amândoi din Marămuș.

Sciri sourte. Mai mulți fruntași români din Transilvania și părțile unguene au luat hotărîrea de a face în comun o vizită la espoziția bohemă din Praga, în primele zile ale lui octombrie. — *Congresul de statistică* s'a deschis la Viena luni; guvernul român a fost reprezentat prin d-ii Djuvara și Gr. Olănescu. — *La fortificațiile din Galați* de câteva zile a început instalarea armamentului; zilele acestea se așteaptă dela Magdeburg un nou transport de material, care se va așeză în forturile din Galați și Focșani. Lucrările forturilor împregiurul orașelor Galați și Focșani sînt aproape terminate. Mai sînt încă trei forturi în lucru, cari vor fi și ele terminate chiar în toamnă acesta. — *O mulțime de ruteni* din Austro-Ungaria au emigrat anul trecut în Rusia unde li se fac înlesniri mari de pământ, case și unelte. Asemenea au emigrat tot acolo un mare număr de cehi. Aceștia sînt întrebuințați acolo în diferite funcțiuni și ca profesori. — *La sinagoga din Timișoara* s'a celebrat căsătoria negustorului Aronson, om de 74 de ani, cu d-șora Markbreiter în vîrstă de 71 ani. Cei doi jubiți erau logodiți de patruzeci de ani. — *Julia*, noua bancă română, care se înființează în Alba-Iulia, va începe a funcționa în curând; acționarii sînt rugați să trimită 20% din suma subscrisă la casarul Simion Micu. — *La Secade* lângă Sibiu s'a ținut luni întrunirea agricolă a reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu, cu care ocaziune s'a arătat poporului activitatea unei mașine de sîmănat grâu.

Necrolog. *Dimitrie Stan*, un tiner pictor român, care a frecventat Academia de bele-arte din Viena a încetat din viață la 10/22 septembrie, în etate de 21 ani, în satul seu natal Goruia din Bănat. Dînsul a lăsat după sine mai multe schițe, a căror sujete le-a scos din viața poporului român.

OGLINDA LUMEI.

Cronioă mică. *Regele Carol al României* a făcut la 30 septembrie vizita regelui Umberto al Italiei în Monza. Primirea a fost foarte cordială. Unele diare dau acestei învedereți o mare importanță și ved prin ea alăturarea României la tripla alianță. — *Generalul Boulanger*, fostul ministru de resbel al Franței, care înainte cu 4—5 ani a jucat un mare rol politic în Franța, și ca reprezentant al ideii de «revanche» eră p'aci s'ajungă președinte al republicei franceze, care mai apoi urmărit de lege a fugit în străinătate, s'a impușcat la Ixelles în Belgia, pe momentul amantei sale, în 30 septembrie. — *Alsasia și Lorena se germanizează* din ce în ce mai mult, căci guvernul acordă multe favoruri germanilor cari se mută acolo. La 1875 numărul lor eră 38,743, la 1884 se urcără la 110,372, iar numărătorea cea din urmă arată peste 200 de mii de nemți. — *Se scrie din Fe-*

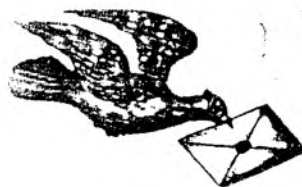
tersburg că la ministerul de războiu de acolo se desfășură o activitate ne mai vedută până acum. Concentrările de trupe nu se fac în scop de manevre. Mase mari de cavalerie sînt impinse spre granițele de apus. Se așeză garnizoane în orașelele aflătore chiar lângă graniță, pe cînd până acum eră obicei din partea Rusiei, ca și a Germaniei, să nu se stabilească astfel de garnizoane decît la depărtare de cel puțin două mii de graniță. — *Regele Serbiei*, de cel abia trecut de 12 ani, se va logodi în curînd cu principesa Eleaa, fiica principelui Nichita al Muntenegrului. — *Tarul* a trecut la 26 septembrie prin Berlin, unde, la cererea sa, nu i s'a făcut nici o primire oficială; p'arechia imperială a sosit s'era la Berlin, după ce au luat tea în salonul de curte al gării, au plecat la Moseva.

Un munte artificial. La început, americanii se gîndiau să ridice la espoziția lor din Chicago un turn de 500 de metri. Acum, idea asta a fost p'arșită și înlocuită cu aceea a ridicării unui munte artificial, înalt de 800 de metri. Muntele va fi gol pe dinăuntru. Va fi făcut de țarași și scînduri, peste care se va așterne un strat de pământ negru. În acest pământ se vor sîmăna tot felul de ierburi și flori. Mașini anume construite vor trage apa din lac în vîrf și de aci vor curge p'ereuțe care vor udă plantele. Vor fi ascensorii electrice pentru vizitatori. La diferite înălțimi pe cîste se vor înființa birturi și alte locuri de petrecere. Muntele acesta va fi una din marile atracții ale espoziției din Chicago.

O măsură contra beției. Camera comunelor din Londra a decis ca 'n tôte orașele din Irlanda, cărciumele să fie închise de sîmbătă dela 9 ore s'era până luni dimineța. Această măsură e luată în scop de a împiedica beția, care e foarte răspîndită în acea provincie. În Anglia, în fiecare an mor de beție 50,000 oameni. În timp de 2 ani, la Londra și Meddleson s'au arestat 37,774 de indiviți în stare de beție. Din acest număr, 24,616 au fost bărbați și 13,159 femei. Din 981,000 oameni săraci, se comptază în tot regatul unit la 800,000 de bețivi. Consumațiunea anuală a beuturilor se urcă la cifra de 3 miliarde 400 milioane lei, pe cînd cheltuila pentru educațiune d'abia se urcă la 273 milioane lei!

Rectificare. În Nr. trecut al foii noastre (37) s'a strecurat o greșelă de tipariu în poesia „Sera“ colona primă, strofa a treia, versul al doile, unde este a se ceti „lasă jugul“ în loc de „lasă plugul“.

Poșta redacțiunei.

Dnci Sm. G. în B. Conferința va pute eși; o așteptăm dimpreună cu monologul. Ve rugăm inse ca să ingrigiți mai bine scrisorca, ca să o putem ceti pretotindene. Ceea ce trimiteți noue, nu dați de odată și la alta revistă, ca să nu pățim așa ca acumă cu poesia primă, care eșind a doua di în o revistă de acolo, a trebuit s'o scotem din foia noastră. Numerele cerute s'au trimis.

Calendarul săptămănei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. 18 după Rus. c. Ev. 1 dela Luca c. 5, gl. 6, a inv. 4.			res. ap.
Duminecă	22 S. Mart. Foca	4 Francisc	5 55 5 41
Luni	23 † Zem. S. Ioan Botez.	5 Fides	5 56 5 44
Marți	24 Mart. Tecla	6 Bruno	5 57 5 42
Mercuri	25 Cuv. Eufrosina	7 Amalia Char.	5 59 5 40
Joi	26 † Adorm. S. Ioan Ev.	8 Brigita	6 0 5 38
Vineri	27 Mart. Calistrat	9 Dionisie	6 1 5 36
Sămbătă	28 Mart. Cariton	10 Amalia	6 3 5 34

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULOAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.